

Hoofdstuk 9

Inferenties maken

Les 1 Inferenties?

We hebben tot nu toe al veel geleerd over hoe we een tekst beter kunnen begrijpen. Toch zijn sommige teksten nog heel moeilijk te begrijpen.

De meester ziet na de les een briefje op de grond liggen. Hij raapt het op en ziet dat het een briefje van Ine aan Marjet is:

hoi Marjet,
Ik heb je vorige week een e-mail gestuurd,
maar ik heb nog helemaal niks terug
gekregen. Stuur je me snel een e-mail terug?
Ik ben zo benieuwd naar de antwoorden
op mijn vragen.
doei !!
Ine.

Dit staat er in het briefje:

hoi Marjet,

Ik heb je vorige week een e-mail gestuurd, maar ik heb nog helemaal niks terug gekregen. Stuur je me snel een e-mail terug? Ik ben zo benieuwd naar de antwoorden op mijn vragen.

doei !!
Ine

De meester denkt: "Waarom moest Ine iets terug krijgen?"

En er staat dat Ine benieuwd is naar de antwoorden op haar vragen.

Welke vragen zijn dat dan?"

De meester snapt er helemaal niks van.

Dat komt omdat hij niet veel afweet van internet.

Hij weet niet wat e-mail is.

Later ziet hij dit in een boek over computers staan:

"Een e-mail is een soort briefje dat je via de computer kunt versturen."

Nu snapt hij het briefje van Ine wel.

Zo gaat het heel vaak met moeilijke teksten. De schrijver denkt dat iedereen begrijpt waar hij het over heeft. Daarom legt hij het dan niet meer uit. Wij moeten die dingen er dan zelf bij denken.

Lees de volgende teksten en maak de vragen. Denk goed met de schrijver mee. Als er dingen zijn die je niet snapt, dan mag je het aan de meester of juf vragen.

Hallo...o...o...o!

Als een groep kinderen door een tunnel loopt beginnen ze vaak hard te roepen.
Je hebt het zelf vast ook wel eens gedaan.
Je hoort het geluid dat je maakt dan vaak nog een keer.
We noemen dit een echo.
Een echo ontstaat doordat het geluid dat je maakt, tegen de muur weer terug kaatst.
Met het geluid gebeurt eigenlijk hetzelfde als met een bal die je tegen een muur gooit.
De bal kaatst terug en je kunt hem weer opvangen.
Zo gaat het ook met het geluid.
Het kaatst tegen de muur en je kunt het geluid weer 'opvangen'.

(W. Nederhof-Schuijtemaker, 1993)

1. Wat bedoeld de schrijver met 'opvangen' in de laatste regel?

.....
.....

Drijvende steden

Wist jij dat er drijvende steden bestaan?
Nou ze bestaan echt!
In het zuiden van Vietnam bijvoorbeeld.
Daar liggen duizenden woonboten bij elkaar.
Ze vormen samen een stad op het water.
De mensen daar hebben niet genoeg geld om een huis aan de wal te kopen.
Daarom kopen ze een woonboot.
Ze spannen een zeil over het dek om zich te beschermen tegen de zon en de regen.
Op de woonboten is vaak weinig woonruimte en weinig slaapruijnte.
Voor meubels is meestal helemaal geen plaats.
De mensen hebben vaak niet veel meer dan een paar pannen om in te koken.
Het eten halen ze meestal rechtstreeks uit de zee.

2. In de laatste zin staat dat de mensen hun eten vaak uit de zee halen.
Wat eten de mensen op de woonboten vooral denk je?

.....

Olifantje weggepest.

Artis Amsterdam (ANP)- Manyara, het vijf jaar oude en enige Afrikaanse olifantje in Artis, moet de dierentuin verlaten. Het leven wordt haar door de drie grote, Indische olifanten zo zuur gemaakt, dat men bij Artis het besluit moest nemen het beestje te laten verhuizen. Het zal zijn intrek nemen in de dierentuin van Parijs. De olifant Murugan heeft voortdurend geprobeerd, ijverig geholpen door de wijfjes Barbara en

Suseela, om Manyara met zijn slagstanden af te tuigen. Kortgeleden probeerde hij ook het kleintje door de spijlen van 't hek naar buiten te drukken. Het olifantje zag echter kans aan deze nieuwe uiting van geweld te ontkomen. Nadat het dier door een verzorger op stal was gezet, stond het nog uren na te bibberen van angst.

Uit: De Volkskrant, 10 maart 1973

3. Was het leven van het kleine olifantje echt zuur (regel 5)?

.....

Opa's en Oma's

- 1 Mensen worden gemiddeld steeds ouder.
Honderd jaar geleden was iemand van vijftig al erg oud.
Er werden niet zoveel mensen ouder dan zestig.
Tegenwoordig is zestig niet oud.
- 5 Wij vinden tachtig of negentig pas écht oud.
Er zijn ook steeds meer mensen die de leeftijd van honderd jaar halen.

Dat de mensen ouder worden heeft veel voordelen.

Zo heb je als kind veel langer 'plezier' van je Opa's en Oma's.

Vroeger was je een uitzondering als je allebei je Opa's en Oma's nog had.

- 10 Nu zijn er zelfs een heleboel kinderen die nog één van hun overgrootouders gekend hebben.

Dat is allemaal te danken aan het feit dat de dokters meer weten en kunnen.

Bovendien proberen de mensen gezonder te leven dan vroeger.

Volhouden dus, dan zie jij hopelijk ook je kleinkinderen en achterkleinkinderen opgroeien!

4. Waarom leven de mensen langer als dokters meer weten (zie regel 11)?

.....

.....

Les 2

Nog eens oefenen.

In de vorige les hebben we gezien dat je met de schrijver mee moet denken.
Het is dan makkelijker om teksten goed te begrijpen.
In deze les gaan we nog eens alles oefenen wat we tot nu toe geleerd hebben:
Lees de teksten en beantwoord de vragen:

Rembrandt van Rijn

- 1 Rembrandt van Rijn leefde lang geleden, van 1606 tot 1669.
Hij was kunstschilder.
Rembrandt schilderde graag portretten en bijbelse voorstellingen.

- Tegenwoordig zijn de schilderijen van Rembrandt heel veel geld waard.
- 5 Nu zien de mensen hoe knap het was om zulke schilderijen te maken.
Rembrandt schilderde zo precies, dat het lijkt alsof de mensen zomaar uit zijn schilderijen weg kunnen lopen.
De stof van de kleding lijkt zo echt dat je wel even zou willen voelen of het zacht is.
Maar wat de schilderijen van Rembrandt zo bijzonder en zo kostbaar maakt,
 - 10 is het licht wat hij schilderde.
Alsof de zon door een raam op zijn schilderij valt.
We noemen dat met een moeilijk woord **claire-obscur** (spreek uit: klèr-opskuur).

1. Wat betekent het in regel 8?

.....

2. Wat betekent **claire-obscur**?

.....

Vuur

- 1 Sinds er mensen zijn, is er vuur.
Mensen zijn de enige wezens op aarde die vuur maken.
De dieren doen dat niet.
Die zijn juist bang voor vuur.
- 5 Er komt vuur als er iets gaat branden.
Door de hitte en de verbranding ontstaan er vlammen.
Die vlammen vormen het vuur.

Mensen hebben vuur nodig om eten klaar te maken en om zich te warmen.
Bovendien is vuur erg gezellig.

- 10 Je kunt er heerlijk naar kijken.
Veel mensen vinden het gezellig om bij een kampvuur spannende verhalen te vertellen.
Dat hebben de mensen van lang geleden waarschijnlijk ook gedaan.
Wat moesten ze anders tijdens een lange winteravond doen?
Ze hadden toen nog geen t.v.!
- 15 Kortom, vuur hebben we nodig en het is gezellig.
Maar kijk er wel altijd mee uit, want vuur kan ook erg gevaarlijk zijn!

3. Wat is dat in regel 3?

.....

4. Wat is ze in regel 13?

.....

5. In de laatste zin staat:
"Want vuur kan ook erg gevaarlijk zijn"
Hoezo kan vuur erg gevaarlijk zijn?

.....

.....

HAAST!

Als je vader of je moeder
of de meester staat te zeuren,
dat je grote haast moet maken,
dat er snel iets moet gebeuren.

Blijf dan rustig, word niet kwaad,
maak geen rel, maar zeg kordaat:

"Beste pa of moe of meester,
heeft het haast? Bedenk dan wel,
in de natuur gaat alles langzaam,
alleen de rampen die gaan snel!"

(Naam onbekend, 1995)

6. Waarom moet je zeggen: "In de natuur gaat alles langzaam, alleen de rampen, die gaan snel?"

.....

.....

.....

Les 3

Nog meer oefenen.

Tuinbouw

Heb je wel eens boontjes uit eigen tuin gegeten? Heerlijk is dat, verse groente uit eigen tuin. Er zijn een heleboel mensen in Nederland, die niet alleen eten voor hun eigen gezin verbouwen, maar die groente en fruit verbouwen om te verkopen. Dit noemen we de tuinbouw.

Nederland heeft veel tuinbouw. De tuinders verbouwen verschillende producten. In Limburg worden champignons gekweekt. Champignons zijn paddestoelen. Paddestoelen worden in donkere schuren geteeld. Champignons groeien goed van paardenmest. Daarom kunnen maneges in Nederland zelfs geld verdienen door de paardenmest te verkopen aan de champignontelers.

Er zullen niet veel kinderen zijn die elke dag verse champignons uit eigen tuin krijgen. Maar we hebben in de tekst kunnen lezen dat in de tuinbouw in Limburg heel veel champignons worden gekweekt.

1. Wat is de hoofdgedachte van deze tekst.
 - A. Champignons zijn lekkere paddestoelen.
 - B. Maneges verbouwen soms champignons.
 - C. In de tuinbouw in Limburg worden champignons gekweekt.

Kareltje

- 1 Kareltje is niet zo handig.
De kinderen in de klas lachen altijd om hem.
Het is ook wel grappig als je hem ziet.
Als hij loopt struikelt hij vaak.
- 5 Soms botst hij tegen een lantaarnpaal.
Bij het knutselen gaat er vaak iets mis.
Laatst moest hij timmeren en sloeg hij zich op zijn duim.
Vandaag moet Kareltje plakken.
Hij heeft een auto getekend en uitgeknipt.
- 10 Dat heeft hij op een kleedje gedaan.
Dus heeft hij niet alleen een papieren auto,
maar ook nog een van stof.
Nu moet hij gaan plakken.
Het lukt niet goed.
- 15 De lijm druipt over zijn handen en zit overal.
Ja, tot achter zijn oren.
De auto die hij heeft uitgeknipt zit op zijn buik vastgeplakt.
Zelfs de juf moet er om lachen!

2. Hoe kan het dat Kareltje twee auto's heeft, één van papier en één van stof (regel 11-12)

.....

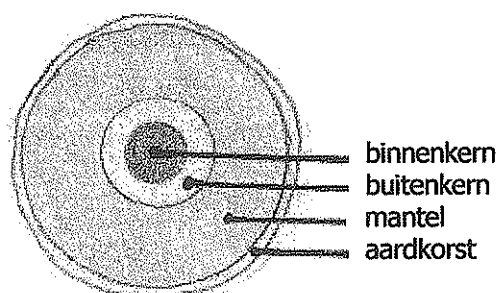
.....

.....

Hoe ontstaat een vulkaan?

Als je de aarde door zou snijden zou je het volgende zien:

Als eerste zit er binnenin de aarde een vurige kern.

Deze binnenkern bestaat uit materiaal dat ongeveer 2500 °C is.

Dat is dus een hele hete kern.

Als tweede zit er om de binnenkern een vloeibare buitenkern.

Als derde komt de mantel.

De mantel bestaat uit stenen die ook nog steeds heel erg heet zijn.

Als laatste komt de aardkorst.

Op deze aardkorst leven wij.

In sommige stukken van de aardkorst zit een spleet.

Onder die aardkorst ontstaat magma.

Magma is steen uit het bovenste laagje van de mantel, dat (door de hitte uit de binnen- en buitenkern) zo heet is geworden dat het is gesmolten.

Het magma kan dan door die spleet in de aardkorst omhoog naar de oppervlakte.

De hete stenen spuiten eruit!

Dit noemen we een vulkaan.

3. Som de vier kenmerken van de aarde op.

.....

.....

4. Wat is magma?

.....

